

KESKKONNAAMET

41. Tööleht: Kodanikuühiskond

Mõiste: Kodanikuühiskond ehk tsiviilühiskond on avaliku elu valdkond, mis eristub avalikust sektorist, mis koosneb riigist ja valitsemisest ning erasektorist ehk tulundussektorist. Kodanikuühiskonna moodustavad kodanike algatusel ning seaduste raames loodud vabatahtlikud organisatsioonid, ühendused ja liikumised.

1. Greenpeace ja Maa Sõbrad on valitsusvälised organisatsioonid, mis olid inspireeritud 1962. aastal avaldatud raamatust, mis rääkis DDT ohtudest. Mis raamat see on?
 - a. „Meie sünteetiline keskkond“;
 - b. „Hääletu kevad“;*
 - c. „Surnud kevad“;
2. Mis nime kannab Eesti üks suurim keskkonnakaitse valdkonnas tegutsev vabatahtlik kodanike ühendus, mille logol on esindatud lendorav?
 - a. Eestimaa Looduse Fond;*
 - b. Säätva Eesti Instituut;
 - c. Eesti Roheline Liikumine;
3. Kampaniast „Teeme Ära 2008“ võtsid osa ligikaudu:
 - a. 10 000 inimest;
 - b. 25 000 inimest;
 - c. 50 000 inimest;*

Arutlemisteemad:

1. **Mis eesmärki kodanikuühiskond täidab ning miks seda ühes riigis vaja on?** Ühiskonnas on palju probleeme, mida on raske parandada ainuüksi avalikus või tulundussektoris. Lisaks sellele ei pruugi nendes sektorites tegutsevad inimesed kõikidest probleemidest üldse nii teadlikud olla kui mingisuguse grupi esindajad ühiskonnas. See kõik loob aluse kodanikuühiskonna aktiivseks tegutsemiseks.

2. **Milliseid kodanikualgatusi te ajaloost oskate nimetada, millel on olnud oluline mõju tänapäeva maailmale?** Feministlikud rühmitused muutsid 20ndal sajandil naiste olukorda ühiskonnas, riigis, kodus ja tööl oluliselt. 1962. aastal avaldas Rachel Carson raamatu „Silent spring“, eesti keeles 1968 „Hääletu kevad“, mis rääkis DDT kasutamise ohtudest. Selle raamatu mõju on tunda tänaseni kuna pani suure hulga inimesi mõtlema saastamise tagajärgedele. Sellest ajendatult tekkisid ka valitsusvälised organisatsioonid nagu Greenpeace ja Maa Sõbrad, mis ühendavad tuhandeid vabatahtlike üle kogu maailma.

3. Milliseid näiteid kodanikuühiskonnast oskad tänapäeva Eestis välja tuua? Õpilased saavad siin ise mitmeid näiteid leida. Eesti üks eredamaid kodanikuühiskonna näiteid on kampaania „Teeme ära 2008“, mis korraldati aastal 2008 Rainer Nõlvak, Toomas Trapido, Kadri Allikmäe, Henri Laupmaa ja mitmete teiste vabatahtlike poolt. Näiteks sobib ka Eestimaa Looduse Fond. Ühisrahastusplatvorm Hooandja aitab ellu viia loomingulisi projekte läbi kodanike toetuse.

Põnevat lisamaterjali:

<https://www.eesti.ee/et/kodakondsus-ja-dokumendid/kodakondsus/kodanikuuehiskond-ja-loimumine/> - Kodanikuühiskond ja integratsioon, Eesti.ee

http://www.estonica.org/et/%C3%9Chiskond/Eesti_kodanike%C3%BChiskonna_areng/Eesti_kodaniku%C3%BChiskonna_t%C3%A4nane_situatsioon/ - Eesti kodanikuühiskonna tänane situatsioon, Estonica, Entsüklopeedia Eestist

<http://arvamus.postimees.ee/1049218/loho-motteid-kodanikuuhiskonna-voimalikkusest> - Loho: mõtteid kodanikuühiskonna võimalikkusest, Elver Loho, Postimees

<https://heakodanik.ee/mis-on-kodanikuuhiskond/> – Mis on kodanikuühiskond? Hea kodanik.